

Parlamentaarinen TKI-seurantaryhmä

Kokous 4/2024

Aika: tiistai 3.12.2024 klo 14.30–16.30

Paikka: Eduskunta, Pikkuparlamentti, suuren valiokunnan kokoushuone sekä etäyhteys

Osallistujat:

kansanedustaja Mari-Leena Talvitie, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, puheenjohtaja

kansanedustaja Juha Mäenpää, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, varapuheenjohtaja (osallistui asiakohdasta 4 alkaen)

kansanedustaja Jaana Strandman (varajäsen), Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, etänä (osallistui asiakohtiin 3–4)

kansanedustaja Matias Mäkyne, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä, etänä

kansanedustaja Hanna Kosonen, Keskustan eduskuntaryhmä, etänä (osallistui asiakohdasta 3 alkaen)

kansanedustaja Saara Hyrkkö, Vihreä eduskuntaryhmä, etänä

kansanedustaja Mika Poutala, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä (paikalla asiakohdissa 1–4, etänä asiakohdissa 5–9)

Pysyvät asiantuntijat:

talouspolitiikan koordinaattori, ylijohdaja Lauri Kajanoja, valtiovarainministeriö, etänä (osallistui asiakohdasta 3 alkaen)

budjettineuvos Sanna Nieminen (varajäsen), valtiovarainministeriö

opetusneuvos Riina Vuorento (varajäsen), opetus- ja kulttuuriministeriö

neuvotteleva virkamies Kirsti Vilén, työ- ja elinkeinoministeriö, etänä (kutsuttu asiantuntija)

neuvotteleva virkamies Jussi Laitila, valtiovarainministeriö (kutsuttu asiantuntija)

pääsihteeri Johanna Moisio, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö

johtava asiantuntija Jussi Alho, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja, kansanedustaja Talvitie avasi kokouksen kello 14.35. Todettiin läsnäolijat.

2. Valitaan pöytäkirjantarkastaja

Valittiin pöytäkirjantarkastajaksi kansanedustaja Mäkyne.

3. Tilannekatsaus T&K-verotukiin

Seurantaryhmä käsitteli lokakuun kokouksessaan T&K-rahoitusta koskevia päätöksiä 2023–2024 sekä T&K-verotukia. Ryhmä pyysi tuolloin tarkempaa katsausta T&K-verotuista joulukuun kokoukseen.

Neuvotteleva virkamies Jussi Laitila valtiovarainministeriön vero-osastolta esitteli tilannekatsauksen (liite 1). Seurantaryhmä kävi asiasta keskustelun. Todettiin, että T&K-toiminnan määritelmän tulkinnan mahdollisia ongelmakohtia, yrityksille niistä aiheutuvia riskejä sekä verokannustimien toimivuutta on tarpeen selvittää valtiovarainministeriön, verohallinnon ja yritysten välillä. Lisäksi kiinnitettiin huomiota kannustintarpeisiin aloittaville yrityksille, joilla ei ole vielä verotettavaa tulosta.

Päätettiin, että seurantaryhmä palaa verotukiin, kun käytettävissä on tarkempia tietoja. Merkittiin keskustelu tiedoksi.

4. TKI-politiikan ja -toiminnan strategisten valintojen prosessi

Parlamentaarinen TKI-työryhmä linjasi vuonna 2023 T&K-toiminnan kansallisista painopisteistä ja strategisista valinnoista. Valtioneuvoston kesäkuussa 2024 hyväksymän valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotiseen suunnitelmaan sisältyy tavoite siitä, että T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä. Suunnitelmassa linjattiin, että T&K-toiminnassa ja sen suuntaamisessa tunnistetaan globaalit ja kansalliset yhteiskunnalliset haasteet ja niiden TKI-toimijoille luomat mahdollisuudet Suomen vahvuudet huomioiden. Strategisia valintoja tunnistetaan tutkimus- ja innovaationeuvoston johdolla osallistavassa ja avoimessa prosessissa. Tutkimus- ja innovaationeuvosto linjasi kokouksessaan 9.10. prosessista. Sen käynnistänyt sidosryhmätilaisuus järjestettiin 8.11.

Pääsihteeri Johanna Moisio esitteli strategisten valintojen valmistelutilanteen ja aikataulun (liite 2). Seurantaryhmä kävi asiasta keskustelun. Keskustelussa korostettiin tarvetta välttää liian yksityiskohtaista voittajien valintaa, tarkastella tutkimuksellisia vahvuuksia ja yritysten kasvupotentiaalia sekä ottaa huomioon eri aikajänteet. Pidettiin myös tärkeänä, että kaikkea lisärahoitusta ei allokoida näillä valinnoilla. Ehdotettiin, että valintoja kannattaisi jaotella olemassa oleviin vahvuuksiin ja uusiin mahdollisuuksiin, joita ovat esim. luovat alat ja terveysala. Tärkeänä teemana nostettiin esiin ruokateollisuus ja -vientä sekä terveellinen ja turvallinen ruokaketju. Pidettiin tärkeänä valintojen peilaamista parlamentaarisesti tunnistettuihin TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteisiin.

Keskustelussa nostettiin esiin myös eri TKI-toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, mahdollisuudet saada tukea T&K-toimintaan. Ehdotettiin, että kevätkauden kokouksissa kuultaisiin mm. Business Finlandia, Suomen Akatemiaa ja korkeakouluja rahoitustoimintaan tehdyistä muutoksista ja mm. pk-yritysten ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmahdollisuuksista. Todettiin, että asia kytkeytyy myös valintojen toimeenpanoon.

Merkittiin keskustelu tiedoksi. Sovittiin, että ehdotettu kuuleminen pyritään järjestämään kevätkauden kokouksiin.

5. Parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten toteutuminen

Työsuunnitelmansa mukaan seurantaryhmä arvioi viime vaalikaudella toimineiden parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten toteutumista. Työryhmät linjasivat sekä TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteista että TKI-järjestelmän ja T&K-rahoituksen kehittämistä koskevista toimenpiteistä. Periaatteita ja linjattuja toimenpiteitä on toimeenpantu mm. valtion T&K-toiminnan rahoitusta ja T&K-verotukia koskevalla laeilla, valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotisella suunnitelmalla sekä rahoituksen kohdentumista koskevin päätösin. Johtava asiantuntija Jussi Alho esitteli keskustelun pohjaksi parlamentaaristen linjausten toteutumisesta tehdyn koonnin (liite 3). Asiasta oli keskusteltu valmistelevasti valtioneuvoston TKI-politiikkaverkoston kokouksessa 24.10. ja verkosto oli osallistunut koonnin laatimiseen.

Seurantaryhmä kävi asiasta keskustelun. Tarkastelutapaa, jossa näkökulmina ovat sekä TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteet että kehittämistoimenpiteitä koskevat linjaukset, pidettiin hyvänä. Todettiin, että koonnin keskeisiin havaintoihin voidaan yhtyä. Tuotiin esiin, että ennakoitavuuden ja pitkäjänteisyyden sekä kokonaisvaltaisuuden periaatteiden näkökulmasta T&K-rahoituksen tulee kasvaa kaikkien T&K-toimijoiden osalta, jotta TKI-toiminta lisääntyy riittävästi. Erityisesti korostettiin tarvetta osaajien riittävyyden varmistamiseen ja T&K-lisärahoituksen kohdentamiseen korkeakoulujen perusrahoitukseen. Lisäksi huomautettiin, että määräaikaikaiset hankkeet ja rahoitukset ovat ristiriidassa pitkäjänteisyyden ja ennakoitavuuden kanssa.

Keskustelussa todettiin, että parlamentaaristen linjausten toteutumista on jatkossakin syytä seurata säännöllisesti. Tuotiin esiin myös edellisessä asiakohdassa keskusteltu tarve kuulla seurannassa toimijoita kuten Suomen Akatemiaa, Business Finlandia, korkeakouluja, eri toimialojen (mm. terveys-, palvelu- sekä luovien alojen) järjestöjä sekä mm. startup-yhteisöä. Asia kytkeytyy T&K-rahoituksen seurantaan ja sen vaikuttavuuden arviointiin.

Merkittiin keskustelu tiedoksi. Sovittiin, että tehdään nostot erityisesti parlamentaarisuuden ja osaajien merkityksestä sekä tarpeesta suunnata T&K-lisärahoitusta korkeakoulujen perusrahoitukseen.

6. T&K-rahoituksen seurantaindikaattorit

Asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

7. Seuraavat kokoukset ja aiheet

Todettiin, että seuraavaa kokousta on suunniteltu helmikuun 2025 alkupuolelle. Lisäksi tutkimus- ja innovaationeuvoston sidosryhmätilaisuus strategisista valinnoista on 28.2. sekä TIN:n ja seurantaryhmän yhteiskokous 6.3.2025.

Puheenjohtaja totesi, että nyt päättyvä kokous jää uusien tehtävien vuoksi hänen viimeisekseen, ja kiitti seurantaryhmää hyvästä yhteistyöstä.

8. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.55.

Liitteet:

Liite 1: Tilannekatsaus T&K-verotukiin (1b kokoukseen päivitetty versio)

Liite 2: TKI-politiikan ja -toiminnan strategisten valintojen prosessi

Liite 3: Koonti parlamentaaristen TKI-työryhmien linjausten tähänastisesta toteutumisesta

Pöytäkirjantarkastajaksi valittu kansanedustaja Matias Mäkynen on hyväksynyt pöytäkirjan sähköpostitse. Hyväksymisen dokumentoivat sähköpostit on arkistoitu Vahvaan.